

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXI, broj 48

1. prosinca 2011.

cijena 100 Ft

Prisički zbor Zviranjak na adventskom koncertu u petroviskoj crkvi

„Glasnikov tjedan“

Komentar

Dovoljna samo jedna dobra riječ

Za vjernike je počelo vrijeme došašća, vrijeme pripreve za Božić, iščekivanje radosnog događaja, rođenja Isusa Krista. Upaljena je prva svijeća na adventskom vijencu, počele su jutarnje mise zornice, a slijedi duhovna priprava za Božić.

Međutim istovremeno je počelo i predblagdansko ludilo našega vremena, potrošačkog društva. Počela su velika sniženja cijena, počela je neizmjerne i pretjerana kupnja darova koja nas često udaljava od izvornoga značenja najvećega kršćanskog, katoličkog blagdana.

Slike sulude mase koja čeka na otvorenje velikoga trgovačkog središta, slike ljudi koji se bezobzirno, gazeći jedni preko drugih, probijaju do željene, snižene robe, kako bi do nje došli po povoljnoj cijeni, kako bi nakupovali što više, potiču nas na ozbiljno razmišljanje i promišljanje smisla našega življenja, našega života.

Zaboravljamo li u užurbanoj svakodnevici na ono bitno, na značenje blagdana, na radostan događaj, na rođenje Isusa Krista, kada je Sin Božji postao čovjekom?

Čovjek našega doba može ostati, postojati čovjekom, samo ako slijedi Kristov život, Kristovo učenje, koje nas uči ljubavi prema bližnjemu.

I dok bi nakon svakodnevne borbe za opstanak, u ovo predblagdansko vrijeme očekivali zaokret, vraćanje izvorima, vjeri, ljubavi prema bližnjem, gubimo se u svakodnevnoj borbi za egzistencijom, gubeći izgled za srećom, koja čovjeka čini čovjekom.

A potrebno je tako malo da bismo bili sretni. Potrebno je samo malo više pažnje, samo malo više iskazivanja iskrene ljubavi prema našim najbližima. Potrebna je samo dobra riječ, djece prema roditeljima, roditelja prema djeci, dobra riječ prema susjedima, prijateljima, znancima.

Unatoč svim problemima, nije to nešto nemoguće i neostvarivo. Zamjetno je kako se sve više okrećemo izvorima, korijenima i tradiciji, međusobnim susretima, što dokazuju i brojne priredbe kojima je cilj okupljanje uže i šire zajednice. Takve su priredbe primjerice okupljanja hrvatske zajednice povodom blagdana Materica i Očeva, takve su i sve učestalije adventske svečanosti i zajedničko paljenje svijeće na adventskom vijencu, takva su i okupljanja na zornicama, takav je i običaj betlehemara, čestitanja i najavljanja radosnog događaja, rođenja Isusa Krista po hrvatskim domovima.

Umjesto velikih i skupih darova, dostatno je samo malo više pažnje, dovoljna je dobra riječ. Ne samo u predblagdansko i blagdansko vrijeme nego i u svakodnevnom životu.

S. B.

Došašće – ili latinski advent – dolazi od latinske složenice *advenire*, što znači doći (*adventus* – dolazak). Od te riječi suvremeni talijanski jezik tvori riječ *avvenire*, što znači budućnost, te bismo mogli reći da je vrijeme došašća vrijeme budućnosti. Danas je sve teže vjerovati u budućnost, pa i u vremenu

došašća. Vjera je pitanje prakse, učvršćivanja i čišćenja dugo neočišćenih soba u našem duhu te spoznaja o prioritetima zemaljske prolaznosti, kaže svećenik u propovijedi prve nedjelje došašća. Došašće je iščekivanje, ali i vrijeme odricanja.

Odreći se suvišnoga sjaja i shvatiti kako se Krist, pa i mi s njime, rodio na sijenu. U vremenu kriza, recesija, dužničkoga ropstva sve je više onih koji caklenim očima gledaju u neizvjesnost i hladnoću, siromaštvo blagdanskoga stola. Čeka nas, vjernike, kraljevstvo nebesko, ali imamo li hrabrosti ovako bezbožni, nerazumni i nepobožnoga života ući u to kraljevstvo?

Darivati, u došašću znači ne darivati materijalne vrijednosti, nego darivati sebe. Čovjek je čudno biće. Vjeruje kako izvanjski sjaj može nadomjestiti greške i propuste. Skriva se iza dubokih naslaga pudera, hodočasti i onda ako ne vjeruje, propovijeda i onda ako sam nije učinio ono što propovijeda. Misli, ako sjedne u prvi red, da će dobiti veći dar. Darivati treba znati! Što ćemo mi darivati jedni drugima u ovo vrijeme došašća? Znamo li procijeniti značenje dara? Koji je dar najpotrebniji maloj hrvatskoj zajednici u Mađarskoj?

Maloj jer jedva ima osamnaesto-godišnjaka koji dobro govore hrvatski jezik. A toliko „aktivnih“ očeva, djedova i baka. Došašće za katolike svake godine iznova pred njih postavlja primjer Boga koji dariva. Dariva samoga sebe za bolju budućnost. Otac sina, sin zemaljski život u vjeri uskrsnuća i stvaranja

nade u bolju sutrašnjicu. Budućnost u kojoj ćemo naći svoje mjesto ako vjerujemo i naučimo darivati. Darivati treba znati, u obitelji, na poslu, kao član zajednice, jer ako to ne znamo, teško će naš glas u zboru pridonijeti skladnom pjevanju i ljepoti

Darivati, u došašću znači ne darivati materijalne vrijednosti, nego darivati sebe. Čovjek je čudno biće. Vjeruje kako izvanjski sjaj može nadomjestiti greške i propuste. Skriva se iza dubokih naslaga pudera, hodočasti i onda ako ne vjeruje, propovijeda i onda ako sam nije učinio ono što propovijeda. Misli, ako sjedne u prvi red, da će dobiti veći dar.

pjesme. Da bismo mogli darivati, trebamo poticaj i inicijativu, trebamo uzor. Kako piše otac Zvezdan Linić, kršćani u Isusu Kristu prepoznaju dar neba na koji nikada neće moći istom mjerom odgovoriti jer Bog nas je sve pretekao u velikodušnom daru. U svojoj biti Isus je dar svakoj kršćanskoj obitelji, svakom srcu. Božje darivanje čovjeka izaziva na plemenitost i ljubav. Dar je znak. Govori o ljubavi, o srcu.

Branka Pavić Blažetin

Terenska nastava u Pečuhu i okolici za studente kroatologije na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu

Pošto je program hrvatskih sveučilišta usklađen s Bolonjskom reformom visokoga školstva, na diplomskom studiju (nekadašnja četvrta i peta godina studiranja), na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu, uveden je poseban znanstveni smjer na studiju kroatologije, na kojem je doc. dr. sc. Sanja Vulić predložila i sastavila program novoga predmeta Jezik Hrvata u dijaspori. Predmet i program su prihvaćeni, pa sada već četvrti naraštaj studenata znanstvenoga smjera kroatologije ima Jezik Hrvata u dijaspori kao obvezan predmet kod S. Vulić, koja u sklopu toga predmeta organizira i terensku nastavu u hrvatskoj dijaspori.

Ove je godine to dvodnevna nastava u mađarskom dijelu Baranje, 2-3. prosinca. Studenti će posjetiti grad Pečuh, s naglaskom na posjetu hrvatskim ustanovama, kako bi se na terenu uvjerali o živoj uporabi hrvatskoga jezika. Planira se posjet Hrvatskom klubu „August Šenoa“, Znanstvenom zavodu Hrvata u Mađarskoj, Katedri za kroatistiku na Sveučilištu te Hrvatskom kazalištu. U organizaciji terenske nastave u Pečuhu, gostima iz Zagreba uvelike pomaže mr. sc. Stjepan Blažetin, koji će im biti znatnim osloncem u provedbi planiranoga programa.

Pri organizaciji terenske nastave po okolnim naseljima pomaže gđa Milica Klaić Taradija. Planira se posjet Kulinju, gdje će pratiti podučavanje hrvatskih narodnih plesova, zatim Udvaru i gđi Mariji Bošnjak, te Kozaru i gđi Marici Katić. Također je u planu posjet Mohaču, kako bi studenti vidjeli hrvatske izložke u Etnografskome muzeju.

Aktualno

Tridesetpetogodišnja suradnja

Međunarodna suradnja prijateljskih škola Osnovne škole Vijenac iz Osijeka i Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže iz Pečuha, otpočela je 1976. g. kada su prijateljski gradovi Osijek i Pečuh bili na početku svoje službene suradnje, a uspješna prijateljska veza dviju škola pridonijela je tješnjem povezivanju gradova i dugogodišnjoj vezi koja ove godine navršava 35 godina. Obilježavanje suradnje u jubilarnoj godini počelo je 2011. i nastavlja se 2012. g. nizom, zajedničkih programa. Naglasak je na provedbi projekta od zajedničkog interesa za učenike obiju škola. Na taj se način nastavlja provjereno uspješna suradnja učenika i učitelja dviju škola kroz koju se jačaju prijateljske veze pečuške Hrvatske škole i osječkog OŠ-a Vijenac.

Tako su djelatnici OŠ-a Vijenac 11. studenoga posjetili Hrvatsku školu Miroslava Krleže. Kako kaže ravnatelj OŠ-a Vijenac Stjepan Sokol, ova suradnja započeta prije toliko godina, traje i razvija se. Kada je ona započeta, on je bio nastavnik, a već je 22 godine ravnatelj osječke škole. Obogaćivala se ta suradnja uvijek novim elementima, i na učeničkoj i stručnoj razini, bila je ona obrazovna, ali i svrhovita, čemu je dokaz i zajedničko sudjelovanje EU projektu pečuške škole.

Učenici pečuške škole goste su obradovali prigodnim programom

Dva ravnatelja: Stjepan Sokol i Gabor Györfvári, g. Sokol predaje lutku Šokice u nošnji izvezenoj zlatovezom prijateljima iz Pečuha

Nekada je ta osječka škola imala veći broj učenika od današnje pečuške, koja se tada nalazila u središtu grada Pečuha u neprimjerenim prostorima. Sada je obrnuto. Ni on ni njegovi djelatnici ne mogu zaboraviti teške godine Domovinskoga rata, progonstva i razrušenu školu. Boravili su njihovi učenici u Pečuhu 1991/92. školske godine. Primio ih je pečuški nastavnički zbor, na čelu s tadašnjim v. d. ravnateljem Ivanom Guganom. On je pomogao svojim posredovanjem kod mađarskoga nadležnog ministarstva da se osiguraju sredstva za obnovu razrušene škole Vijenac. I uspjelo se, kaže Stjepan Sokol, predajući u ime prijateljstva poklon ravnatelju Gaboru Györfváriju.

Prvih dana suradnje i preminulih kolega, nezaboravnih boravaka u Osijeku i Pečuhu, druženja sjetila se umirovljena učiteljica Marija Kalai. Plan i program suradnje nastav-

lja se i u ovoj školskoj godini stručnim usavršavanjem učitelja i razmjenom iskustava te pedagoškim radionicama, Danima hrvatskoga jezika. Skupina učenika naše pečuške škole sudjelovat će u programu „Osječki književnici za djecu – Jagoda Truhelka“, zajedno s učenicima od 1. do 4. razreda OŠ-a Vijenac. Prvi skorašnji susret već je 2. prosinca kada OŠ Vijenac obilježava Dan škole. Tu su i nezaboravna zajednička ljetovanja skupine učenika 6. razreda iz spomenute osječke škole na Balatonu, u Balatonfenyvesu, u dječjem odmaralištu grada Pečuha, zajedno s učenicima iz Pečuha, potom ljetovanje skupine učenika gimnazijalca iz Pečuha u Omišlju, u dječjem odmarali-

lištu grada Osijeka, susret u okviru Europskog dana jezika, te susreti učenika 7. razreda obiju škola s predstavljanjem mađarske, odnosno hrvatske kulturne baštine kao međusobni posjeti izaslanstava obadviju škola po potrebi.

Osnovnu školu Vijenac pohađa 265 učenika, a pripadajuće školsko područje obuhvaća: a) naselje Vijenac Ivana Meštrovića; b) naselje Tvrdža; c) Vukovarsku cestu (od Trpimirove do Ulice kralja Petra Svačića u smjeru istok-zapad, te južno od željezničke pruge). Gotovo dvadeset godina do pretprošle godine učenici 7. razreda pečuške škole boravili su tjedan dana u Osijeku, pohađali nastavu i bili smješteni kod obitelji učenika OŠ-a Vijenac. Suradnja takvoga tipa zbog sve težeg smještaja djece kod obitelji, nažalost, prestala je, ali se ona nadoknađuje novim sadržajima. Gosti iz Osijeka prije druženja u blagovaonici škole Miroslava Krleže imali su priliku uživati u kratkome kulturnom programu koji je priređen u njihovu čast. Nastupio je orkestar i zbor škole pod ravnanjem Grge Kovača i Marte Sandorka Rohonczy, a priredbu je svojom nazočnošću počastila i generalna konzulica Ljiljana Pancirov.

Branka Pavić Blažetin
Foto: Ákos Kollár

NARDA – Kako nas je obavijestila mjesna načelnica, Kristina Glavanić, od 1. decembra, četvrtka, Nardanci svaki dan, izuzetak je petak i nedjelja, uvečer će se okupiti u 18 uri, svakom prilikom pred drugom hižom i pod drugim oblokom, kade će nažgati sviću, štati Evandjelje na spomin Svete familije, ka si je u ovo adventsko vreme iskala utočišće. Pokidob u Nardi nemaju zornice, u crikvi će biti ispišeno kada, pri kojoj hiži se strefu vjerniki, sve do 24. decembra. Uz Advent se veže i slijedeći program, 10. decembra, u subotu. Hrvatska manjinska samouprava i Seoska samouprava srdačno čeka svakoga u 16.30 uri pred Kulturni dom, kade će se nažgati treća adventska svića. U mjesnoj crikvi u peti se začme sveta maša, u celebriranju Tamása Várhelyia. Na adventskom koncertu nastupaju petrovski ženski zbor Ljubičića, nardanski zbor, domaći tamburaši i petrovski tamburaški sastav Koprive.

BUDIMPEŠTA – Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti, u suradnji s Hrvatskom samoupravom V. okruga, organizira gostovanje kazališne predstave Kontrabas zagrebačkoga kazališta Exit, koja će se izvesti 5. prosinca 2011. u 19.30 sati u Slovačkom institutu (1088 Budimpešta, Rákócziya cesta 15). Tekst Patricia Süskinda preveo je, postavio na scenu i izvodi Rene Medvešek. Tom predstavom u kojoj je beskrajno dirljivo i u jednom dahu kreirao lik duboko nesretnoga kontrabasista ukopanog u činovnički mentalitet simfonijskog orkestra, Medvešek se potvrdio kao glumac u naponu snage («Večernji list»). Ulaz je besplatan.

POGAN – Tamošnja katolička crkva ove godine slavi 20. obljetnicu izgradnje. Tom će se prigodom, 8. prosinca, s početkom u 17 sati, prirediti već uobičajeni adventski koncert ozbiljne glazbe u crkvenom zdanju. Ovoga puta Crkvena općina sela Pogana pozvala je učenike pečuške Umjetničke gimnazije i srednje škole. Nakon koncerta, s početkom u 18 sati, u poganskoj crkvi „Kraljice mira“, povodom 20. obljetnice njezine posvete, bit će svečana misa.

OLAS – Dana 10. prosinca, s početkom u 17 sati, u domu kulture Hrvatska samouprava priređuje „Adventsku večer“, priopćuje Ana Ružić-Rozinger.

SALANTA – U restoranu Tenkes Csárda nedaleko od Salante, 12. studenoga priređen je Šokački bal uz nastup KUD-a Dola iz Kašada i glazbu Orkestra Orašje.

Redovita skupština HDS-a u Sambotelu

Na državni Dan Hrvata, 19. studenoga 2011. godine, u Županijskom prosvjetnom i omladinskom središtu u Sambotelu održana je redovita sjednica, ujedno i javna tribina Skupštine Hrvatske državne samouprave.

Pošto je utvrđeno postojanje kvoruma (sjednici je od ukupno 29 nazočilo 24 člana), jednoglasno je prihvaćen predloženi dnevni red.

Na početku sjednice, prije rasprave dnevnoga reda, predsjednik Hrvatske državne samouprave ukratko se osvrnuo na aktualna pitanja, te naglasio kako je 18. studenoga prihvaćen Zakon o pravima narodnosti (Vlada je prihvatila prijedlog Zakona o pravima narodnosti i uputila ga na raspravu u parlament, op. a.). Kako uz ostalo reče Mišo Hepp, od četrdesetak naših prijedloga prihvaćeno je samo nekoliko. Samo se zavidjeti može mjesnim hrvatskim zajednicama koje su u proteklom razdoblju ostvarile programe, unatoč tome što Temeljni koordinacijski fond Sándora Wekerlea drugama i manjinskim samoupravama još uvijek nije poslao novac dodijeljen putem natječaja – dodao je predsjednik Hepp.

Pošto je jednoglasno prihvaćeno pismo Izvješće predsjednika o radu između dviju sjednica Skupštine, o izvršenju odluka kojima

je rok istekao, i o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik, otvorena je rasprava o Prijedlogu Plana rada HDS-a za 2012. godinu. Kako uvodno reče predsjednik Mišo Hepp, na poziv da se do 31. listopada dostave prijedlozi za sastavljanje Plana rada Hrvatske državne samouprave za 2012. godinu, po običaju, nisu dobili nijedan prijedlog. Naglasio je kako nema bitnih promjena u odnosu na tekuću godinu, a zadržane su i već tradicionalne državne priredbe. U raspravi zastupnik Stipan Balatinac usmeno je predložio da se Plan rada za 2012. godinu dopuni osuvremenjivanjem internetskih stranica, kako bi se široj javnosti i zastupnicima s jedne strane osigurala dostupnost osnovnih dokumenata, zapisnika, natječaja, te odluka Skupštine Hrvatske državne samouprave, a s druge strane najvažniji podaci o hrvatskim ustanovama, udrugama i aktualnim događajima Hrvata u Mađarskoj. Drugi njegov prijedlog, vezan za koncepciju proračuna, bio je da se, bude li mogućnosti za to, okvirni iznos za sufinanciranje djelatnosti kulturnih udruga i samouprava ne usitnjava, nego da se raspiše natječaj za državne projekte i priredbe. Zastupnik Andrija Handler zanimao se za mogućnost pokretanja hrvatske gimnazije u Kisegu, koja je naznačena pismenim prijedlogom Plana rada za 2012. godinu – naime od župana Željezne županije HDS je dobio obećanje da bi mogli dobiti zgradu za školu i učenički dom buduće hrvatske gimnazije, ukoliko bi bilo djece. Vinko Hergović upitao je zbog čega na Dan Hrvata nisu pozvani hrvatski načelnici, odnosno zašto grad Pečuh ne ispunjava svoje obveze u svezi s podupiranjem Hrvatskoga kluba Augusta Šenoa. U svom odgovoru predsjednik Mišo Hepp priznao je kao propust da hrvatski načelnici nisu pozvani, ali da će se o tome ubuduće pobrinuti. Glede neispunjenih obveza grada Pečuha reče kako grad zbog postojećih financijskih poteškoća ni prema drugima nije ispunio svoju obvezu.

Uz jedan glas protiv i jedan suzdržan prihvaćeno je Financijsko izvješće Hrvatske

državne samouprave, ureda, i njezinih ustanova: Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma (Santovo), Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj (Pečuh), Muzeja sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj (Prisika), Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata iz Mađarske (Vlašići, otok Pag), Hrvatskoga kluba Augusta Šenoje (Pečuh) – za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2011. godine, pri čemu je naglašeno kako je gospodarenje u narečenom razdoblju obilježila štednja, koja je uspješno i odgovorno provedena. Na pitanje Šandora Petkovića kada će biti raspisan natječaj za sufinanciranje djelatnosti hrvatskih samouprava i udruga, za što je u proračunu osiguran okvirni iznos od pet milijuna forinta, voditelj Ureda Jozo Solga uz ostalo reče kako nije raspisan zbog žalosnih, nepovoljnih financijskih okolnosti, nastalih oko gradnje novog hrvatskog vrtića i učeničkog doma u Santovu, budući da nisu ostvareni na vrijeme očekivani prihodi, a računi su isplaćeni. Zbog toga nisu isplaćene ni stipendije, putni troškovi i drugo.

U raspravi o Prijedlogu koncepcije Proračuna HDS-a, ureda, i ustanova za 2012. godinu najviše je posvećeno Prijedlogu koncepcije proračuna Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu. Budući da Hrvatska državna ne može pokriti planirane troškove održavanja santovačke ustanove, prema prijedlogu, u iznosu 195 milijuna forinta, izdvajanjem dodatnih 42 milijuna, uz državnu normativnu i dopunsku potporu, te uz druge potpore, predloženo je smanjivanje proračuna. Stoga je Skupština, na temelju Analize stručnog djelovanja Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu, koju je obavio Odbor za odgoj i obrazovanje, prihvatila prijedlog da se proračun santovačke ustanove smanji na 152 milijuna forinta, a da narečeni odbor za iduću skupštinu, 17. prosinca, izradi prijedlog kako bi se to stanje razriješilo, kako je naglašeno, jednom boljom organizacijom unutar ustanove. Kako bi se izradio plan proračuna ustanove za 2012. godinu s približnim stavkama, do one mjere kojom bi se smanjio spomenuti dodatni iznos od 42 milijuna. Polazeći od toga da je Hrvatski vrtić, osnovna škola i učenički dom u Santovu, kao prva narodnosna ustanova koja je preuzeta na održavanje od jedne

državne manjinske samouprave, i do sada jedina hrvatska odgojno-obrazovna ustanova, strateško pitanje Hrvata u Mađarskoj, predsjednik Odbora za odgoj i obrazovanje Gabor Györfvári istaknuo je da tako mora ostati i da je svima u interesu da se ona sačuva i održi. Zbog nedostataka koji su se međuvremeno pokazali, Odbor je pregledao djelovanje te u dogovoru s ravnateljem izradio prijedloge za poboljšanje učinkovitosti ustanove i smanjivanje financijskog opterećenja održavatelja. Prema njegovim riječima, svima je u interesu da ustanova i nadalje djeluje, ali racionalnom raspodjelom i rentabilnijom koncepcijom. Stoga se želi napraviti dobar, prihvatljiv, i ostvariv proračun koji je održiv i za Hrvatsku državnu samoupravu.

Na prijedlog Šandora Petkovića, Skupština je prihvatila da se u koncepciji za 2012. godinu osigura okvirni iznos od pet milijuna forinta za sufinanciranje djelatnosti hrvatskih udruga i samouprava. Podržavši takav prijedlog, predsjednik Mišo Hepp podsjetio je kako je Skupština u prošlom sazivu bila prva koja je izdvojila sredstva putem natječaja za sufinanciranje djelatnosti hrvatskih udruga, ustanova i samouprava, zatim utemeljila stipendije za srednjoškolce, konačno i državne stipendije za studente, jer je to smatrala važnim.

Skupština je jednoglasno prihvatila i Plan unutarnjeg nadzora za 2012. godinu.

Nakraju je zastupnik Šandor Petković postavio pitanje nazočnoj glavnoj i odgovornoj urednici Hrvatskoga glasnika je li istina da je dobila određeno otvoreno pismo i zašto ono nije objavljeno, je li posrijedi cenzura ili samocenzura. Pošto je upitala o kojem se pismu konkretno radi, ona reče kako je ocijenila da ne bi bilo dobro da se spomenuto objavi na stranicama Hrvatskoga glasnika, tjednika čiji su utemeljitelji HDS i SHM, te kako uredništvo Hrvatskoga glasnika pridržava pravo objave ili neobjave pisama čitatelja, otvorenih pisama, pa je to učinilo i u ovom slučaju.

Kako saznajemo, u nastavku je na zatvorenoj sjednici Skupština odlučila da se 100 tisuća eura, dio potpore dobivene od hrvatske vlade za troškove gradnje santovačkoga hrvatskog vrtića i učeničkog doma u Santovu, promijeni u forinte.

B. P. B.

Obavijest

Veleposlanstvo Republike Hrvatske i Generalni konzulat Republike Hrvatske u Mađarskoj izvještavaju kako je Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske iz ušteda proračuna za 2011. godinu osiguralo dodatna namjenska sredstva za Program nacionalnih manjina u inozemstvu za 2011. godinu. Sredstva će trebati utrošiti najkasnije do kraja prvoga tromjesečja 2012. godine, te podnijeti uobičajene izvještaje s pripadajućim računima.

Mole se svi da za svoje planirane manjinske programe zatraže potporu iz navedenih dodatnih sredstava i upute zahtjev najkasnije do 10. prosinca ove godine kako bi se i zahtjev mogao razmatrati na sastanku Povjerenstva za dodjelu namjenskih sredstava.

MARTINCI – U organizaciji Seoske i Hrvatske samouprave, u tamošnjoj športskoj dvorani 11. studenoga priređena je martinjska proslava.

BUDIMPEŠTA – Hrvatska samouprava grada Budimpešte te hrvatske manjinske samouprave II, VII. i XI. okruga 4. prosinca, s početkom u 11. sati, u Hrvatskoj školi priređuju javnu tribinu. Zatim je uručenje odličja Hrvatske samouprave grada Budimpešte.

BUDIMPEŠTA – Sljedeća misa na hrvatskom jeziku u crkvi Svetog Mihovila, u budimpeštanskoj Vackoj ulici, bit će 4. prosinca, s početkom u 17 sati. Misu služe Stjepan Štefanek i Vjenceslav Tot, a nakon mise nastupa Hrvatski umjetnički plesni ansambl Luč.

BUDIMPEŠTA – U sklopu ovogodišnjeg Arcusfesta, susret narodnosnih kazališta, u budimpeštanskom kazalištu Merlin (Budimpešta V, Gerlóczyeva 4) 14. prosinca pečuško Hrvatsko kazalište i Narodno pozorište Tuzla izvode scensku sagu u pet činova i devet slika autora Ivica Ivanca, naslova Odmor za umorene jahače, ili Don Juanov osmijeh. Predstava počinje u 18 sati.

Informacije: 06-1-318-9844.

SALANTA – Proslava Svetog Nikole bit će 6. prosinca, s početkom u 16 sati, u tamošnjem domu kulture.

ŠAROŠ – U naselju nedaleko od Pečuha, u kojem djeluje i Hrvatska samouprava, 12. studenog, u povodu Martinja priređena je Hrvatska večer; svirao je Orkestar Juice.

POGAN – Zastupničko tijelo Mjesne samouprave sela Pogana priređuje javnu tribinu 9. prosinca, s početkom u 18 sati, u potkrovlju seoske škole. Stanovništvo će se obavijestiti o godišnjem radu samouprave, financijskom stanju i drugim aktualnim pitanjima.

HARKANJ, ORAHOVICA – U Harkanju se 8–9. prosinca nastavlja zajednički projekt orahovičke Osnovne škole „Ivana Brlić Mažuranić” i harkanjske Osnovne škole „Pál Kitaibel” nazvan „Rastimo zajedno uz kulturu, glazbu i šport”, u okviru IPA prekogranične suradnje Mađarska–Hrvatska. Ovaj četvrti u redu od šest predviđenih susreta bit će u znaku glazbenih aktivnosti. Spomenuti se projekt ostvaruje kroz šest tematskih cjelina i ukupne je vrijednosti 128.352 eura, od čega orahovička škola ostvaruje 60%, a harkanjska 40% sredstava.

Koljnofska škola pod hitnom obnovom

KEMLJA – I u ovom sjevernogradišćanskom selu je nažgana prva svića prošle nedilje, s malim programom se je priprala Nimška samouprava sela. Drugu sviću će nažgati dica iz škole i čuvarnice, treća svića čeka na Hrvatsku manjinsku samoupravu, a četvrta, ujedno i zadnja svića je Seoske samouprave. Vjernici će svaki put biti ponudjeni kuhanim vinom, čajom i kolači. 9. decembra, u petak će se postaviti betlehem i u Hrvatskoj Kemlji, kako nam je povidala Marija Nović-Štipković, predsjednica Hrvatske manjinske samouprave. 17. decembra, u subotu u crkvi Hrvatske Kemlje pri božićnom trojezičnom koncertu će sudjelovati nimški jačkarni zbor Rozmarija iz Jure, nimški zbor sela, jačkarni zbor Mali Dunaj i školska dica. Seoski božićni program će se održati drugi dan u Kulturnom domu.

PETROVO SELO – Hrvatska manjinska samouprava u selu, na čelu s Anicom Škrapić-Timar, srdačno Vas poziva na javnu tribinu 2. decembra, u petak početo od 18.30 uri u domaći Kulturni dom.

HRVATSKI ŽIDAN – U čast Svete Barbare, zaštitnice topnikova, rudarova i zvonarova, po peti put će se najti domobrani, topnici, zastupnici naoružanih snag u židanskoj crkvi 4. decembra, u nedilju, u devet uri. Mašu služi židanski farnik Štefan Dumović, a u okviru crkvenoga obreda će se položiti i vijenci. Na svetačnosti će sudjelovati ugarski domobrani, topnici Arrabone, člani prijateljskoga društva ÖKB iz Austrije, Vetersko društvo Murske Subote iz Slovenije. Po svetovj maši slijedi druženje na farofu.

Zgrada koljnofske škole dovoljno je stara da se vrime i vidi na njoj. Kad je u velikom ognju 12. augustuša 1877. ljeta pogorio stan kantor-učitelj i s tim i škola, nastava je smješćena u općinski stan koji je pregradjen za školu 1879. ljeta. István Török, negdašnji školski ravnatelj je zaslužan da se je 1952. ljeta zgodala dogradnja, kad je ovu školu pohađjala 230 dice. Danas u Dvojezičnoj školi Mihovil Naković se uči 113 školarova, a za obnovu dvokatne odgojno-obrazovne ustanove većputi se je naticala Seoska samouprava, bezuspješno. Po riči načelnika Franja Grubića, potom je pala zastupnička odluka da

se škola svakako mora, barem vanjski obnoviti, ne da dalje kvari seosku sliku. Ova djela su zapravo u službi takorekuć gašenja ognja, jer nažalost manjkaju materijalna sredstva za temeljito obnavljanje s izolacijom. Samouprava će oko tri milijun Ft potrošiti za zapucanje stijene i pofarbanje donjega djela školskoga objekta. U moderniziranju grijanja je pred kratkim prominjen kazan od pol milijun Ft, isfarbani su skoro svi razredi, a u dvi klasi su nabavljeni novi stolci i škamlje. Vanjsko obnovljenje škole je započeto pred misedan, a po planu, do konca novembra će se polipšati zgrada.

-Tiho-

Petroviska dolnja škola polipšana

Od ovoga školskoga ljeta polipšanu donju školu pohađaju učenici, od 1. do 4. razreda, u Petrovom Selu. Po riči petroviskoga farnika Tamása Várhelyia, ova školska zgrada se je vratila u crkveno vlasništvo, kamo je pripadala i prije. Na početku je bilo rič samo o proširenju puta, oblikovanju mjesta za parkiranje auta ter polipšanje okolice spomenika Priključenja, pred i u susjedstvu škole. Cijela obnova je imala više fazova. Isikla su se driva pred školom, područje je oslobodjeno od zastarjeloga plota od drota i onda se nek dalo viditi u kakovom stanju je sama zgrada.

djelali dobrovoljno na zgradi, bilo je kad najednoć desetimi su farbali stijenu. Za stroške materijalova, farbova su bili ponudjeni pinezi iz mošnjice s maše 20. augustuša, približno 425 000 Ft.

Koordinator svih djela je bio Imre Filipović, predsjednik Crkvene stolice. Danas je dobro pogledati na ovu zgradu ka leži u centru sela. Zahvaljujući petroviskomu farniku, na ovom objektu uz ugarsku zastavu od nedavno lebdi i hrvatska zastava, ako je već škola dvojezična. Krajnji rezultat, kako morete viditi i na kipicu, dični je uspjeh ove vridne skupščine.

Petroviski majstori, privatnici tajedne dugo su

-Tiho-

ADVENAT
KÓPHÁZA - KOLJNOF
kegytemplom - hodočasna crkva

18:00

26.11.2011.
HSPD "PODGORAC"
Gračani (HR)

03.12.2011.
CRO-ETNO
Zagreb - Záhgráb (HR)

10.12.2011.
Mješoviti zbor "VATROSLAV LISINSKI"
Našice (HR)

17.12.2011.
KOLJNOFSKI VEČER
KÓPHÁZI EST

szervezők / organizátorok:
Mładi Koljnofci - Kópházi Fialak
Društvo Hrvat - Horvátok Egyesület

www.mladik.hu

támogatók / posutjpinju ma:
MNEKK | Kópházi Horvát Kisebbségi Önkormányzat | Koljnofska hrvatska manjinska samouprava
Kópházi Horvát Egyesület - Koljnofska hrvatsko društvo | Levanda | Terca

Priznanje Grada Grubišnog Polja Đusi Dudašu

U sklopu svečane sjednice povodom Dana grada Grubišnog Polja, 4. studenoga, dodijeljena su i javna gradska priznanja. Plaketa grada Grubišnog Polja ove je godine pripala Đusi Dudašu, bivšem predsjedniku Hrvatske manjinske samouprave grada Šeljina. Dan grada započeo je misom zadušnicom za sve poginule hrvatske branitelje u župnoj crkvi, polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća ispred spomenika hrvatskim braniteljima, a nastavio se svečanom sjednicom i dodjelom priznanja koja je uručio gradonačelnik Grubišnog Polja Zlatko Maderuh.

Plakata grada Grubišnog Polja Đusi Dudašu dodijeljena je za promicanje i održavanje hrvatske kulture i običaja te za rad trajne vrijednosti na jačanju prijateljstva zbratimljenih gradova Šeljina i Grubišnog Polja. Kako kaže za Hrvatski glasnik umirovljeni nastavnik i agronom Đuso Dudaš, suradnja dvaju gradova počela je početkom devedesetih godina, najprije preko maloga nogometa, a proširila se i njegovom zaslugom na suradnju dviju osnovnih škola. U tome mu je od ne male pomoći bio tadašnji ravnatelj škole iz Grubišnog Polja Jozo Matošević. Suradnju su prihvatili školski kolektivi, a pomagala ju je i Hrvatska samouprava grada Šeljina, na čelu s Đusom Dudašem, poglavarstva dvaju gradova uza svestrano zalaganje hrvatskih pedagoga u šeljinskoj školi Marije Hideg Papp i Katice Kovačević Dudaš, danas i Roberta Ronte te vodstvo šeljinske škole. Redovite su razmjene učenika između Vrčića, osnovne i umjetničke škole „Géza Kiss” u Šeljinu i Osnovne škole Ivana Nepomuka. Jemeršića u Grubišnom Polju.

Usljedio je niz neformalnih susreta, potpisivanje povelje o prijateljstvu dvaju gradova, zajednički projekti, a prijatelji iz Grubišnog Polja uvijek su bili tu kada je trebalo pomoći Hrvatskoj samoupravi, u pripremama Hrvatskog bala, Dalmatinskih večeri, gostovanju njihova KUD-a, tamburaša – kaže Đuso Dudaš i dodaje da se u posljednje vrijeme suradnja pokušava proširiti i na polju gospodarstva. Đuso Dudaš prvi je strani državljanin koji je dobio to visoko priznanje Grubišnog Polja.

Dobar dio zacrtanih ciljeva i programa suradnje dvaju gradova ostvaruje se i danas preko Hrvatske samouprave grada Šeljina, a ima i novih poticaja prilagođenih potrebama. U sve to treba ulagati dosta truda i iziskuje mnogo vremena i ljubavi prema svome narodu, reče Đuso Dudaš. On i danas pomaže koliko god može i kada god ga zamole.

bpb

Radni posjet harkanjskoga gradonačelnika Belišću

U prijepodnevnim satima 24. studenoga započeo je posjet izaslanstva grada Harkanja gradu Belišću. Posjet je bio potaknut nedavnim otvaranjem još jednog natječaja u okviru EU fondova: IPA CBC Hrvatska–Mađarska 2007–2013 otvorenog 22. studenoga 2011. Izaslanstvo grada Harkanja predvođeno gradonačelnikom Sándorom Imriem, u društvu predsjednice harkanjske Hrvatske samouprave Žuže Gregeš i dopredsjednice Đurđe Geošić Radasnai, provelo je korisno vrijeme u radnom susretu s načelnikom grada Belišća Zvonkom Borićem i njegovim suradnicima, kako bi utvrdili poveznice i daljnje temelje za suradnju na zajedničkoj nominaciji projekta na novo otvoreni natječaj. Već 29. studenoga Beliščani, na čelu s gradonačelnikom Borićem, kaže za Hrvatski glasnik Žuža Gregeš, posjetili su Harkanj kako bi dogovorili konkretne oblike suradnje u sljedećem raspisu IPA natječaja.

bpb

Završnica projekta „Europa za građane”

Grubišno Polje 19–20. studenog bilo je domaćinom završnice projekta „Europa za građane“, u okviru kojega je nastupilo 250 sudionika, članova brojnih folklornih udruga iz Austrije, Slovenije, Mađarske i Hrvatske. Projekt je započeo Gastrostolom u lipnju u Biogradu na Moru, nastavljen je u Moravskim Toplicama, te je dovršen u Grubišnom Polju. Biograd na Moru bio je nositeljem, a partneri Grubišno Polje, Moravske Toplice iz Slovenije, Bad Ischl iz Austrije, Šeljin iz Mađarske i u prvom dijelu Kiev iz Češke. Europska je Unija financirala projekt s 54 tisuće eura, a potpore su stigle i od dva hrvatska ministarstva. Tim su projektom Grubišno Polje i ostali sudionici ostvarili tješnju međusobnu suradnju i mogućnost da sudjeluju u novim projektima. Da je riječ o hvalevrijednom projektu, na završnoj konferenciji u gradskoj vijećnici složili su se i načelnici gradova partnera Ivan Knez, Alojz Glavač, Attila Nagy i domaćin Zlatko Maderuh. U kulturnom dijelu programa nastupio je Tamburaški orkestar i pjevačice sastava starinske osnovne škole „Biseri Drave”, koji rade s pedagogom Tiborom Kedvesem.

bpb

Drinske mučenice, misa zahvalnica u Budimpešti

U čast blaženih sestara, Drinskih mučenica, 15. prosinca u budimpeštanskoj crkvi Vječne vjere (IX. Üllői út 77) na spomen 70. obljetnice mučeničke smrti Drinskih mučenica biskup Ostrogonsko-budimpeštanski, nadbiskup, kardinal Mađarske Péter Erdő služiti će misu zahvalnicu. Crkveno slavlje počinje satom molitve, s početkom u 17 sati, a misa je u 18 sati.

Drinske mučenice, časne sestre Družbe Kćeri Božje ljubavi

Za vrijeme rata, 1941. g., u samostanu Marijin dom na Palama živjele su poglavarica s. M. Jula Ivanišević (Hrvatica, 48 g.), s. M. Berchmana Leidenix (Austrijanka, 76 g.), s. M. Krizina Bojanc (Slovenka, 56 g.), s. M. Antonija Fabjan (Slovenka, 34 g.) i s. M. Bernadeta Banja (Mađarica iz Hrvatske, 29 g.). Premda su svima činile dobro, a ponajviše susjedima i mještanima pravoslavicima, predvečer 11. prosinca 1941. četnici su opkolili samostan i svih pet sestara nasilno odveli

S. M. Bernadeta Banja

Sestra M. Bernadeta Banja, na krštenju Terezija, rođena je 18. lipnja 1912. u Velikom Grđevcu (kod Bjelovara) kao dvanaesto od trinaestero djece majke Terezije (rođene Kovač) i oca Josipa (koji je s prvom suprugom, koja je umrla, imao dvoje djece). Njezina je obitelj bila mađarskog podrijetla. Djetinjstvo i mladost provela je u rodnom selu te se ondje i školovala. Još od djetinjstva izražavala je želju da ode u samostan što je i učinila 29. lipnja 1929. Redovničke zavjete položila je 15. kolovoza 1932. Kratko vrijeme bila je u službi kuharice u Zavodu Svetog Josipa u Sarajevu, a u listopadu 1932. bila je preraspoređena za istu službu u Marijinu domu na Palama, gdje je ostala do kraja svoga života.

Sestra M. Bernadeta Banja s obitelji

u smjeru Goražda. Samostan Marijin dom nakon toga opljačkali su i zapalili.

Sestre su te večeri, zajedno s nekoliko drugih zarobljenika, započele svoj četverodnevni križni put po brdima i šumama Romanije, po oštroj hladnoći i dubokom snijegu. Uz razna preslušavanja, prijetnje i vrijeđanja, put ih je najprije vodio do Sjetline, gdje je 76-godišnja s. M. Berchmana, iznemogla od puta, odvojena od ostalih sestara i zadržana. Ostale sestre odvedene su u Goražde i smještene u vojarnu na drugi kat. Iste večeri, 15. prosinca 1941, četnici su provalili sestrama u sobu i nasrnuli na njih, tražeći od njih da ostave svoj način života. U obrani svoga ljudskog dostojanstva i zavjetovane čistoće, sestre su skočile kroz prozor, nakon čega su noževima usmrćene i bačene u Drinu.

Sestra Berchmana ostala je desetak dana u Sjetlini u zatočeništvu, a zatim je, kako joj je rečeno, trebala poći u Goražde k ostalim sestrama, koje su već bile ubijene. Četnici koji su je odvezli izjavili su po povratku da je sretno stigla svojim sestrama. Međutim s. M. Berchmana ubijena je kod gračanskog mosta 23. prosinca 1941.

Glas o mučeničkoj smrti ovih pet sestara, poznatih u narodu kao Drinske mučenice, brzo se širio. Nadbiskupijski postupak za njihovu beatifikaciju otvoren je u Sarajevu u prosincu 1999. g., a nakon njegova završetka postupak je nastavljen na Kongregaciji za kauze svetaca u Rimu. Nakon pozitivnog ishoda i zaključka teoloških i ostalih stručnjaka, u siječnju 2011. papa Benedikt XVI. odobrio je njihovo proglašenje blaženima. Beatifikacija je bila 24. rujna u Sarajevu.

S. M. Ozana Krajačić, FDC,
vicepostulatorica kauze
Drinskih mučenica

18. Tuzlanski pozorišni dani

Tuzlanski festival odvijao se od 18. do 28. studenog, a u program 18. izdanja uvrštene su i brojne gostujuće predstave, tako i one iz Hrvatske i Mađarske, točnije predstava pečuškoga Hrvatskog kazališta.

Publika je imala priliku pogledati dvanaest predstava: „Radnička hronika“ (Narodno pozorište Republike Srpske), „Hamlet u selu Mrduša Donja ili Hamlet zna šta narod ne zna“ (Narodno pozorište Sarajeva), „Leda“ (HNK Osijek), „Generalna proba samoubistva“ i „Slavuj i kineski car“ (Narodno pozorište Kikinda), „Dundo Maroje“ (Kruševačko pozorište), „Zečija škola“ (pečuško Hrvatsko kazalište), „Opšta bolnica“ (BNP Zenica), „39 stepenica“ (Kazalište Virovitica – Ludens teatar Koprivnica – pečuško Hrvatsko kazalište), „Mudre se stvari uče iz basni“ (Kazalište Virovitica), „Sluškinje?“ (Gradsko kazalište „Joza Ivakić“ Vinkovci), te prilikom svečanog otvaranja predstavu Narodnog pozorišta Tuzla „Malogradanske svade“. Pečuško Hrvatsko kazalište predstavilo se 26. studenoga s Lutkarskom predstavom za djecu. Penčo Mančev–Ljubica Ostojić „Zečija škola“, u režiji Petra Šurkalovića, te 27. studenoga s koprodukcijom Kazalište Virovitica – Ludens teatar Koprivnica – pečuško Hrvatsko kazalište Buchan–Hitchock– Barlow „39 stepenica“ u režiji Franke Perković.

Trenutak za pjesmu

Viktor Vida

Anđeo mrtvih

ANĐEO mrtvih silazi u kotlinu
da obiđe usahli puk, zemlju,
što se mrvi.

Od kacige do stopa
teče mu sjaj
– suze mladosti – u sažganu travu.

On odgrće plašt
i gdje je srce, meće kažiprst
na procvjetali pepeo.
Mrtve pokriva.

Briše im pijesak sa usana.
Lagano na dlanu podiže im lica.

Na mjesecini pjeva
Anđeo smrti.

„20 godina Hrvatskoga glasnika“

Generalna konzulica Ljiljana Pancirov, predsjednik HDS-a Mišo Hepp, voditelj Hrvatskoga kluba Augusta Šenoae Mišo Šarošac te glavna i odgovorna urednica Hrvatskoga glasnika, tjednika Hrvata u Mađarskoj Branka Pavić Blažetin

Hrvatski klub Augusta Šenoae, Uredništvo Hrvatskoga glasnika, Nefitno poduzeće Croatica i Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu, povodom 20. obljetnice osnivanja Hrvatskoga glasnika, u Maloj galeriji Kluba 26. listopada priredili su izložbu i predavanje. Izložen je dio s izložbe „20 godina Hrvatskoga glasnika“ koja je cjelovito prikazana javnosti 5. svibnja u Croaticinoj galeriji u Budimpešti na središnjoj proslavi 20. obljetnice utemeljenja Hrvatskoga glasnika, tjednika Hrvata u Mađarskoj.

Okupljene je uime domaćina pozdravio voditelj Hrvat skoga kluba Augusta Šenoae Mišo Šarošac, a potom

im se prigodnim slovom obratio Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave. Izložbu je biranim riječima pohvale otvorila Ljiljana Pancirov, generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu. Potom je slijedilo predavanje glavne i odgovorne urednice Hrvatskoga glasnika Branke Pavić Blažetin: „Hrvatski glasnik – 20 godina samostalnog hrvatskog novinstva u Mađarskoj“.

Napomenimo kako su se na priredbi u lijepom broju okupili učenici 11. razreda Hrvat ske gimnazije „Miroslav Krleža“ sa svojom profesoricom narodopisa Janjom Živković Mandić.

bpb

U galerijskom prostoru pečuškoga Hrvatskog kazališta, Galerije Csopor(T) Horde, 17. studenog otvorena je izložba akademskog slikara i grafičara Maria Jurjevića. Izložba je dostupna javnosti do 6. prosinca. (Foto: Ákos Kollár)

Iz povijesti Hrvatskoga glasnika

U spomen

Umro Joso Ribar (1921 – 2001)

Nakon dugogodišnje bolesti, u 81. godini života, u petak, 23. studenoga u bajsokj je bolnici preminuo vrsni baškutski tamburaš i učitelj Joso Ribar. Čika Joso Ribar rođen je 22. lipnja 1921. u Baškutu. Kako mi je sam ispričao tamo negdje 1996. (kada je u bajsokj Čitaonici podučavao početnu i srednju skupinu tamburaša, a iste je godine učio i početnike u Gari, kamo je dolazila i skupina iz Kačmara), kada je počeo svirati imao je 12 godina. „Prvo sam svirao na citri, a onda sam se uhvatio tambure: U to vrijeme u selu je bilo dva orkestra, jedan mađarski, i drugi bunjevački. Tamo sam i ja naučio svirati, a od toga doba neprestano sviram. Svirao sam također i na harmonici, jedno vrijeme vodio sam puhački orkestar, ali i dandanas najviše volim tamburu.“ Tako je čika Joso više od 40 godina podučavao djecu, osobito tamburaše početnike. Od Baškuta i Gare do Aljmaša i Bačina gotovo da nema hrvatskog mjesta gdje nije podučavao, i bio pokretačem tamburaških tečajeva. Posebno se istaknuo u radu s tamburaraškim podmlatkom, a odgojio je mnoge naraštaje tamburaša u Bačkoj. Ono što je on započeo i tako uspješno radio desetljećima, nastavljaju njegovi nekadašnji učenici, s kojima je početkom, odnosno sredinom 90-ih utemeljio dječji tamburaški sastav s više od trideset članova iz okolnih naših mjesta. Dugo godina svirao je i u garskom orkestru Stipana Kreckića.

(...)

S. Balatinac
(Hrvatski glasnik, 2001/49)

Mohačanka Lili Egri pred spomen-pločom „mohačkoga slavuja“ Anke Kršić u Šokačkoj čitaonici, sa slikom „Šokica i bušar“ koju joj je za rođendan darovala Dora Kalkan

Koljnofska prošecija s laternami

Restaurira se barokna crkva Sv. Martina

Dan prlje svetka na spomin patronu, u Sambotelu rodnom biskupu, Sv. Martinu su vjerniki Koljnofa pohodili sesoske ulice. Svečevanje se je začelo sa svetom mašom u hodočasnoj crkvi, a potom je čuda ljudi, od najmladjih do najstarijih, s laternami u ruka, jačuć i moleć došlo jur u škuri ni pred crkvu Sv. Martina na Petőfijevom trgu. Zbog obnove crkva je zasad ostala prazna, a pred kipom sveca koji je kroz prošecije nošen na ruka, dalje se je molilo i jačilo, a čuli smo i to da u današnje vrime žitak Sv. Martina nam more služiti kot pravi primjer kojega moramo i mi vjerniki slijediti. U Koljnofu se ovom prilikom svečuje i mali kiritof, a ophod s lampaši je kih pet-šest ljet obljubljen i med ovimi vjerni-

ki. 11. novembra i Židanci su se otpravili na put u susjedni Plajgor, kade je crkva takaj posvećena Sv. Martinu. Kako Koljnof, Plajgor tako i Unda je jedna štacija u Europskoj kulturnoj liniji Sv. Martina (Via Sancti Martini). U cijeloj Europi kih tri jezero naseljev i crikav nosi ime ovoga sveca.

Što naliže koljnofsku crkvu Sv. Martina, ka je sazidana u baroknom stilu 1875. ljeta, zadnji put je obnovljena pred sedamnaestimi ljeti, i momentalno stoji pod restauracijom. Djela su jur prlje započeta, krov će dobiti metalno pokrivanje, ali su takaj potrebna limena djela i vanjsko popravlanje ter pofarbanje. Cijelu ovu restauraciju finansira mjesna Crikvena stolica ka se paralelno briga i za obnovljenje druge, hodočasne crikve Blažene Divate Marije. Obnova se je začela pred dvimi ljeti iz naticanj dobivenih pinez, izolacija je riješena, krov je napravljen, ali čuda toga fali još do kraja. Medjutim, jedno je gvišno, obnovljenje se mora završiti do 31. majuša dojduećega ljeta, a potom i kraljica glazbala, orgule, čeka na popravak.

-Tiho-

Prva petroviska adventska nedilja s koncertom

Domaći zbor Ljubičica

Pjevački zbor Ljubičica jur tradicionalno je i ovo ljetu priredio adventski koncert za Petroviščane. Prošle nedilje, za večernicom, i ovput su se napunila klecala kapele Sv. Štefana. Mjesni farnik Tamás Várhelyi dvojezično je pozdravio sve goste i zaželjio je svim ugodno otpodne uz lijepe jačke. Kako je rekla moderatorica programa Edita Horvat-Pauković, sa crikvenim zborom iz Mjenova su se naše jačkarice upoznale u Zagrebu, na jubilaranom koncertu prijateljskoga koraša Desiderium, i onda su se jur spominjali da će biti pozvani u naše selo. Za vrime došašća gosti su predstavili prekrasne adventske i božične jačke na hrvatskom jeziku, a zadnju kompoziciju morali su, po burnom aplauzu publike, još jednoć otpjevati pod dirigencijom, a i solo-pjevanjem Edia Jahnsa. Mišani pjevački zbor Zviranjak je dospio iz Prisike i pod peljanjem mladoga kantora Balaža Orbana darovali su slušateljstvu vijenac svećanih jačak. Petroviščan, Bertalan Szabó jur četvrto ljetu se uči na orgulja, pohadja kantorsku školu, a već je došlo vrime da svoje znanje pokaže i pred samimi Petroviščani, ki su se ovput jako veselili i njegovoj odličnoj igri. Domaćini, jačkarice Ljubičice, u pratnji tamburaškoga sastava Koprive i ovom prilikom su ostale za kraj, i zaistinu su nam polipšali ovo tiho, adventsko vrime s pravim ukusom izabranimi jačkami, pod peljanjem Jolanke Kočiš. Na kraju programa svi su mogli prikzeti skromne dare od organizatora, petroviskoga pjevačkoga zbora, a daljnje druženje je nastavljeno u Kulturnom domu.

-Tiho-

Crikveni zbor iz Mjenova prvi put je jačio u Petrovom Selu

Med crikvenimi vridnosti Pinčene doline

„Na konju apoštolov” od Petrovoga Sela do Narde

Najstariji zvon cijele Ugarske se nalazi u Pornovi

Glavni organizator shodišća dr. Šandor Horvat i jedan dio grupe u pornovskoj crikvi

„Na konju apoštolov“, tj. pišice su napravili put od Petrovoga Sela do Narde ti hodočasnici, ki su se otpravili 8. oktobra, u subotu ujutro, pod peljanjem dr. Šandora Horvata, na upoznavanje crikvene vridnosti u našoj okolici. Kako smo mogli iz pera glavnoga organizatora, odzgora spomenutoga Nardanca preštati na web stranici Sambotelske crikvene županije, Martinus, na izlet se je najavilo oko osamdeset pišakov, med njimi u velikom broju i naša dica.

Petroviska fara, koj u crikveni posli pripada još Narda, Gornji Četar, Keresteš, Hrvatske Šice i Pornova, na svojem području čuva brojne vridnosti. Tako su vjernici po programu „Na konju apoštolov med kulturni-

mi vridnosti fare“, dan začeli u petrovskom cintiru s molitvom, a kasnogotičku crikvu Sv. Petra i Pavla zainteresiranim je predstavio umirovljeni petrovski farnik, Ivan Šneller. Prik Beleda se pišačilo do Pornove, kade je Tamás Várhelyi, dušobrižnik Pinčene doline otkrio tajnu staroga zvona u pornovskoj crikvi, koji još i dandanas svojim glasom zove vjernike na mašu, a najstariji je zvon u cijeloj Ugarskoj. U susjedstvu crikve pri Spomeniku priključenja spomenuli su se vjerna sela, od Narde do Petrovoga Sela.

Stanovnici dotičnih nimških i hrvatskih sel odlučno i junačko su se borili suprot Trianonske pogodbe velesil, po koj bi pripali Austriji. U Hrvatski Šica načelnik sela, László Kovács je govorio o malom naselju, a u mjesnom cintiru su poiskani stariji grobni spominki. U Kerestešu momentalno stoji pod

obnovom crikva, ali ju je zainteresiranim predstavio umirovljeni farnik, Alajos Szabó. U cijeloj krajini ovde se nahadja najlipši sakralni spomenik Sv. Trojstva. Odnud se je penjalo u Goru, sve do četarske kapele, kade je jur oduševljenu povorku čekao predsjednik farskoga tanača Petar Herić. Mala Narda po orgulji i malom koncertu muzičkoga direktora crikvene županije Lászla Pema je postala specijalna. Već se je zaškurivalo kad su diozimatelji dospili u nardansku crikvu, sazidanu u 13. stoljeću, u koj se je povidalo i o ovde živěći Gradišćanski Hrvati.

U svakom selu su primili i pogostili grupu, a molitva, čislo, marijanske jačke su pomagali putnikom da se malo pozabu na kilometare i fizičke poteškoće.

-Tiho-

Foto: Tamás Várhelyi

U cintiru Hrvatskih Šic

Mala šala vik dobro dojde

Zajedničko pišačenje okolo Narde

Općina Narda i Općina Čemba i ove godine su organizirale zajedničko pišačenje, kao i prošlo lito. Ovo lito se je pišačilo u Ugarskoj, a prošlo lito u Austriji, u čembanskom lugu. Sastanak je bio na zelenoj granici med Čembom i Nardom, kamo su došli gosti iz Murškoga Središća, da bez ikakvog protokola, nastupa budemo ovput skupa, da upoznamo i pogledamo nardanski hatar, selo i da se meru družimo. Na granici su pozdravili goste načelnici Čembe i Narde, a nazočni su kušali dobre domaće kolače i otpravili se na put okolo Narde. Ukupno nas je bilo oko 60 ljudi, ki su se skupa veselili, jer vrime je bilo jako lipo za pišačiti. Obišli smo ovput i Malu i Veliku Nardu. Na putu su nas čekale štacije, kadi smo se mogli okripiti od kolačev i vina. Sudionike ovoga programa su ugostile Samouprava i Hrvatska manjinska samouprave iz Narde u kulturnom domu. Polag večere nas je čekala fenomenalna tamburaška muzika, jer su se ovom prilikom nastupali svirači iz Hrvatske, Austrije i iz Narde. Oni su već svirali i na putu i skroz nas pratili s poznatimi jačkami.

Bilo je lipo viditi, da kakve sitne stvari moru razveseliti ljude, da kako se znaju dobro ćutiti ljudi iz trih zemalj, ki imaju zajedničke korijene, koje povezuje u prvom redu jezik, kultura, identitet. A kruna na to sve je bila muzika, pri koj je bilo svejedno, gdo odakle je došao i je li ima note, jer je to došlo spontano od srca.

Kristina Glavanić

Lovačka međunarodna suradnja

Obilježen Sv. Hubert, zaštitnik lovaca

Tradicionalno, Sv. Huberta, zaštitnika lova i lovaca, 12. studenoga u mjestu Teviću (Hetvehely) cjelovečernjim programom obilježili su i lovci Baranjske županije. Obilježavanje je započelo dočekom gostiju u središtu mjesta, povorkom s bakljama i nastupom mjesnoga pjevačkog zbora, te misnim slavljem koje je predvodio svećenik Ladislav Ronta, župnik u Harkanju, inače i sam lovac, u pratnji svećenika Joze Egrija. Ispred oltara isticalo se jelensko rogovlje, a izvođenje skladbi posvećeno je Sv. Hubertu. Izvodili su ih rogisti Baranjske udruge „Lovački rog” koje je predvodio Gábor Agyaki. Program je završio u športskoj dvorani dodjelom odličja zaslužnim lovcima, lovočvarima, koje je uručio tajnik dr. József Bodnár i Gyula Gondos, predsjednik i tajnik Madžarske državne lovačke komore, te večerom. Dr. Bodnár istaknuo je zadovoljstvo sada već tradicionalnom, šestom, obilježavanju zaštitnika lova i lovaca koje je započelo 2006. godine u Boji (Bóly) i svake se godine na području Baranjske županije obilježava na drugome mjestu. Ovo, dodao je Bodnár, postalo je tradicionalno zahvaljujući suradnji dvaju saveza: pečuskog OMV-a i osječkog LSOBŽ-a, što dokazuje da lovci imaju svoju lovnu kulturu. Iduće je godine deseta obljetnica suradnje dvaju saveza.

Na obilježavanju spomenute proslave bilo je nazočno i izaslanstvo Lovačkog saveza Osječko-baranjske županije, među kojim su bili i lovci iz hrvatskoga mjesta Laslova, koje je predvodio David Đekamati. Prije misnoga slavlja izaslanstvo iz Hrvatske posjetilo je lovca Đuru Kadiju iz Pečuha, koji je najzaslužniji za ovu višegodišnju suradnju dvaju saveza, koja je proizvela i suradnju društava, primjerice Lovačkoga društva iz Semelja s lovcima iz Semeljaca (Hrvatska).

Ing. Goran Andrašević

Na Martinje priznanja u Sumartonu

Odlukom Sumartonske mjesne samouprave, od 2004. g. dodjeljuju se priznanja mještanima ili nekadašnjim Sumartoncima koji su pridonijeli razvoju naselja. Jednako tako i sumartonska Hrvatska samouprava dodjeljuje priznanje osobama koje mnogo truda ulažu za čuvanje hrvatskoga jezika, njegovanje hrvatske kulture. Tradicionalan je običaj da se na Martinje uručuju priznanja u raznim kategorijama. Osobe za priznanje predlažu žitelji. Ove su godine priznanja dodijeljena 12. studenog, uručili su ih sumartonski načelnik Martin Capari i predsjednik Hrvatske samouprave Jože Đuric.

Odličje „Počasni građanin sela Sumartona” dodijeljeno je **Zoltanu Hasonu** starijem, koji je u svom životu na raznim poljima pomogao u razvoju naselja. Kao mladić bio je član nogometnoga kluba, u vjerskoj zajednici uvijek je bio uzoran i bio je član župnoga pastoralnog vijeća, vazda je pomogao radi proljepšavanja crkve. U devedesetim godinama imao je veliku ulogu u razvoju gospodarstva. Kao voditelj stručne skupine za poljoprivredno gospodarenje mnogo je radio na udomaćivanju cijepljenja vinove loze za kvalitetne sorte, odnosno uzgoj drugih bobičastih voća. U ono vrijeme uzgoj tih biljaka mnogim je obiteljima dao zaradu.

Za „Lijep okoliš sela Sumartona” priznanje je dobila **Marija Rodek**. Ona okolicu svoje kuće uvijek održava uredno i čisto, na njezinu dvorištu u svako godišnje doba cvjeta cvijeće, prozori i balkoni su joj puni cvijeća, trava je uvijek uredno pokošena. Njezino dvorište i kuća uljepšavaju i izgled Sumartona.

Za „Razvoj sela Sumartona” priznanje je preuzela **Ana Rodek**, bivša ravnateljica osnovne škole. Ona je mnogo radila na tome da se u mjestu učvrsti i razvija odgoj i obrazovanje. Borila se za opstanak ustanove, provedbom raznih projekata potpomagala je u osuvremenjivanju ustanove s nastavnim pomagalicama.

Za „Kulturu sela Sumartona” nagrade-na je **Marta Kramarić**, članica KUD-a Sumarton i voditeljica sekcije pjevačkoga zbora. Vrlo je aktivna u djelovanju kulturnog društva, a i u programima svog sela. Nakon preuzimanja priznanja rekla je:

– Nisam znala kaj dobim takvu zafalu, jako se veselim, jako mi je lepo kaj i Sumartinci tak misle kaj sam neka naprajila za selo. Mislim kaj sam zato dobila kaj već 15 let sem vu kulturnom društvu, pak vek da je neka vu seli sigdi sem tam pa pomorem da je neka tre. Vek pomorem i pri ogranezaranju hodočašča i popu pomažem, napišem skupa sveta i novce poberem i takvo. Ja sam sama, udovica sam pak mi je jako lepo vu tem pjevačkom zboru, mi smo kak jena čalada, jako

Dobitnici nagrada s čelnicima, slijeva: načelnik Marton Capari, Antun Hederić, Julija Hederić, Zoltan Hason, Marija Rodek, Marta Kramarić, Ana Rodek, Joža Đuric, predsjednik Hrvatske samouprave

nam je lepo skupa. Jako nam je lepo da mi naše hrvatske šege naprej zememo, skupa idemo kuruzu brat, da je selski den, onda mi vek skupa kuhamo, onda da je festival, mi žene vek celi den pečemo zlevanku, muški pomoreju kaj je tre i ja mislim kaj je to jako lepo, to je radost, to je veselje.

Sumartonska Hrvatska samouprava Priznanje „Za hrvatski jezik i kulturu” dodijelila je **bračnom paru Hederić: Juliji i Antunu Hederiću Vinceku**. Taj bračni par otpočetak član je kulturnog društva, podjednako i supruga i supruga pomažu u djelatnostima kulturnog života svoga naselja, u vinogradu su uredili malu izložbu starih predmeta uzgoja vinove loze i proizvoda vina. Unuci Aleksandri predali su hrvatski jezik i hrvatsku kulturu, ona sada pohađa hrvatsku gimnaziju u Pečuhu i aktivna je plesačica u kulturnom društvu, svira i na tamburici. Kako im je skupa u kulturnom društvu, „povedali su”:

– Nam je jako lepo kaj skupa idemo v KUD, skupa se veselimo. Ak se hoče neka naprajiti vu seli, vek si ostajimo vreme kaj pomoremo. Julija pomore pri kuhanju pak vu ženskim delima, a ja pak v muškima. Jako se veselimo kaj nam vnokica tak rada pleše i svira i spomina se hrvatski. Mi domaj se spominamo na hrvatskem jeziku, na našem kaj-kavskom, tak nam je najlepše. To je jako dobro kaj se čuva naš jezik i naše šege. Pri nas je bilo i luščenje kuruzi, si skupa smo to delali, pak popevali, pak su nas i mladi gledali kak se to negda delalo. Vu zboru se jako dobro znamo, jen drugomu pomoremo, vek se veselimo i jako nam je lepo.

Sveti Nikola, biskup – zaštitnik mornara, ribara, pekara, zatvorenika, putnika, brodova, trgovaca, djece i studenata

Nikola je rođen početkom 4. stoljeća u gradu Patari, na prostoru današnje Turske, u bogatoj obitelji. Njegovi su roditelji umrli od kuge. Dok je Nikola još bio dječak, ostavili su mu mnogo novca. Bogati dječak otišao je živjeti k svom ujaku koji je bio svećenik i odgajao ga u vjeri. Sve svoje bogatstvo Nikola je već tada počeo dijeliti siromašnima, ali na način da oni nisu znali tko im je dobročinitelj.

Nikola je kod ujaka čuo tužnu priču o čovjeku koji je izgubio sav svoj novac, a imao je tri kćeri koje je želio udati. Bez novca to nikako nije mogao jer je u to vrijeme svaka mlada djevojka u svoj novi dom morala donijeti miraz. Nesretni čovjek nije imao novaca ni za hranu, pa je njegova obitelj već dugo vremena gladovala, stoga je bio prisiljen na najtežu odluku kako bi ih spasio od smrti – da ih proda kao robinje. U svom ih domu više nije mogao držati. Djevojke su bile tužne jer nikada neće imati svoje obitelji, do kraja života će biti robinje, a o njihovu životu odlučivat će drugi. Večer prije negoli je najstarija kći trebala biti prodana, Nikola je kroz prozor njezine sobe ubacio čarapu punu novca. Kad se ujutro probudila, pronašla je smotuljak pun zlata! Bila je presretna jer zlato je bilo dostatno za njezinu svadbu i hranu za cijelu obitelj. Sljedećeg jutra pronašli su još jednu čarapu sa zlatom! Sada su imali dovoljno novaca i za vjenčanje druge kćeri! Treću čarapu punu novca Nikola je u dom siromašnog čovjeka ubacio preko dimnjaka, jer su svi prozori bili zatvoreni. Legenda kaže da je novac pao u čarapu koja se sušila iznad peći.

Ubrzo je Nikola osjetio Božji poziv da postane svećenikom. U to doba bio je tek tinejdžer, pa su ga svi hvalili i poznavali kao «svećenika dječaka». Nastavio je pomagati ljudima, ali uvijek u tajnosti. Nije želio nikakvu slavu, pažnju ni zahvalnost. Nekoliko se puta otisnuo na putovanje u Egipat, Palestinu i druga sveta područja gdje je vidio mnoge patnje. Rimljani su rušili kršćanske spomenike i protjerivali kršćane zabranjujući im njihovu vjeru. Na svojim je putovanjima Nikola ohrabrivao vjernike i poticao ih da si međusobno pomažu. Na povratku iz Palestine, na moru ga je zadesila velika bura koja je prijetila potopiti brod. Tek kada je Nikola izašao na palubu i počeo moliti, bura se smirila, a brod se nasukao kod gradića Mire, daleko od Nikolina doma. U Miri su u to vrijeme svećenici vijećali o izboru novog biskupa. Kako se nisu mogli odlučiti, dogovorili su se da će

MALA STRANICA

Izradila: Dijana Kovači
iz Ficehaza

novi biskup biti čovjek koji prvi dođe na jutarnju molitvu. Bio je to Nikola. Godine su prolazile, a Nikola je i dalje pomagao vjernicima. Kad je u zajednici ponestalo hrane, pronašao je žito i spasio ljude od gladi. Uvijek je pomagao ljudima u nevolji i cijelog je života bio uzor čovjeka kojem je stalo do drugih.

Zato su ga ljudi iznimno voljeli. Kada je umro, pripovijedali su razne nevjerojatne priče o njemu, njegovim dobrim djelima i ljubaznosti. Posebno su mornari na svojim dugim putovanjima voljeli pripovijedati o Nikoli, a najviše o njegovoj ljubavi prema djeci koje je štutio u opasnim vremenima.

Beta

Sveti Nikola i drugi darovatelji u Europi

Ušli smo u vrijeme došašća, u vrijeme iščekivanja velikoga blagdana Božića. To razdoblje za djecu puno je veselja, iznenađenja. Prosinac je mjesec u kojem dolazi i Sveti Nikola, pa se uskoro sije i pšenica, pa se izrađuju božićni ukrasi i kolačići. Dolazak Svetog Nikole jedan je od najuzbudljivijih dana u prosincu, sva djeca pripremaju svoje čizmice, cipelice. Sv. Nikola i Djed Mraz ili Božićnjak donose darove i ostavljaju ih noću u crvenu čizmicu. Djed Mraz/Božićnjak se na engleskom jeziku naziva Santa Nicolas (Santa Claus). Odakle to povezivanje? Možda je napokon prilika, onima koje to zanima, daka, da pokažemo o čemu se ovdje radi i koje je podrijetlo tih likova i naziva.

Priča o Svetom Nikoli uglavnom je općepoznata. Rođen je u Maloj Aziji u 4. stoljeću, gdje je bio biskup u gradu Myri. Poznato je nekoliko priča o njegovu životu. Prema jednoj, pribavio je novac za miraz za tri djevojke kako bi se udale. Zbog toga se na slikama prikazuje s tri vreće zlatnika (kadšto s tri kugle ili jabuke), i odatle veza s darivanjem. Prema drugoj, oživio je troje djece koje je ubio opaki gostioničar kako bi poslužio njihovo meso; odatle veza s djecom. Prema trećoj, smirio je uzburkano more i tako spasio lađu na kojoj je putovao; time je postao i zaštitnikom mornara i putnika. Slavi se 6. prosinca, na slikama se prikazuje u biskupskoj odori sa zakrivljenim štapom i kapom, tzv. *mitrom*, te s tri vreće/kugle/jabuke.

Santa Claus, Pére Noël, Joulupkki...

Poznati prikaz Santa Clausa kakvog ga svi poznajemo, u crvenom odijelu s bijelim krznom, velikim trbuhom i crvenim nosom, stvoren je i prvi put i prikazan 1931. godine. Autor mu je ilustrator Haddon Sundblom, a naručitelj je bila tvrtka Coca Cola, zbog čega je St. Claus obučen u zaštitne boje njihova logotipa – malo bijele i mnogo crvene. A odakle Sundblomu inspiracija za Clausov izgled? Europa je tijekom povijesti poznavala i druge nositelje poklona osim Sv. Nikole. Često je poklone donosio mali Isus, Christkind, Kristkindl, čije se rođenje također slavilo u prosincu. Njegov je pomagač u Njemačkoj Weinachtsmann, kojeg prati njegova suprotnost Knecht Ruprecht ili Krampus. Ti likovi međutim nikada nisu ljudi. Onoga koji donosi poklone prikazuje se kao gnoma, trola, patuljka i vilenjaka, a obučen je raznovrsno uključujući i vučju kožu i medvjede krzno. U Francuskoj darove nosi Pére Noël; u Engleskoj je to Father Christmas koji se prikazuje s božikovinom, bršljanom i imelom; Talijani imaju La Befanu, dobru vješticu, Švedani Jultomtana, Nizozemci Sinterklaasa a Finci Joulupukki.

Sa 73 godine tjedno pet puta pliva

Nalazimo se u športskom bazenu na bajskom otoku, koji obgrljuje rukavac Dunava zvan Šugavica i kanal Baja–Beždan, gdje razgovaram sa 73-godišnjim vitkim i visokim bunjevačkim Hrvatom, bač Andrijom Lovrićem s kojim se tu redovito susretnem prilikom plivanja. Ja s njim razgovaram šokački, on sa mnom bunjevački.

- Bač Andrija, kad ste se rodili?
- 30. juna 1938.
- Pa onda između mene i vas ima tačno 20 godina. Ja sam se rodio 15. maja. Šta ste po narodnosti i di ste se rodili?
- Bunjevac sam i rodio sam se u Gari.
- Kako su vam se zvali roditelji?
- Tata se zvao Maksa, a mama Ana, divojačko prizime joj je bilo Rapić.
- U koju ste škulu u Gare išli?
- U bunjevačku.
- Ko su vam bili učitelji?
- Joza Gorjanac iz Santova. On je prija bio pravoslavni pop, a posli je postao učitelj. Kasnije je bio i direktor. Sićam se još učiteljice Kate Šibalin.
- A posli osnovne škole kud ste ošli učiti?

– Ošo sam u Budimpeštu u Srpsko-hrvatsku gimnaziju, tako se onda zvala, koja je bila na Trgu ruža.

– Sićate li se koji profesora?

– Sićam se. Direktor je tada bio Obrad Dobanovački. Kasnije je direktorica bila dr. Ĺjjas Istvánné, pa je opet slidio direktor, i to Stipan Vujić, Bunjevac iz Kačmara.

– On je i moj direktor bio. Koji se još profesora sićate?

– Sićam se Irene Hanza, ona nam je pridavala mađarski jezik i književnost. Ruža Ban je bila za srpskohrvatski, a Tanja Kodinec za ruski. Kasnije i profesor Nikolaj Manjkovski. Gál Irén je bila za matematiku, a Benőczné za gimnastiku. Kasnije je došao Antun Kričković iz Gare.

Matematiku nam je pridavao i Martin Gregeš iz Podravine. Profesor kemije bio je dr. Emil Zahara.

– A di ste stajali (stanovali)?

– Prvo na Trgu ruža, a kasnije u Bajzinoj ulici: u kolegijima.

– Šta vam je značilo doć iz jednog bačvanskog sela u veograd?

– Pa isprva nisam tio tamo otić, ali me je otac natiro.

– Jeste li imali koristi tokom vašeg života od znanja našeg jezika?

– Kako ne bi. Više puta sam privadao, a iz srpskohrvatskog sam jezika imao i viši stupanj.

Dobio sam na radnom mistu i 10% od svoje plaće kao jezični dodatak.

– Idete li na naše priredbe?

– Idem: u Garu, Santovo pa i u Baji kad ima štogod.

– Koliko put na nedilju plivate?

– Pet puta.

– Kad ne plivate?

– Subotom i nediljom.

– Kad ste počeli tako intenzivno plivat?

– Devedeset i četvrte godine.

– Koliko plivate?

– Trideset i pet minuta plivam dnevno, a za to vrime otplivam hiljadu metara.

– Zašto plivate?

– Zato plivam da održim svoju snagu dok možem i jer se posli plivanja dobro osićam.

– Imate li kaku poruku čitateljima „Hrvatskog glasnika“?

– Imam. Neka plivaju ako mogu jer to je dobro za zdravlje, a i za duševno raspoloženje. Što se pak jezika tiče žalim što se to u Jugoslaviji desilo što se desilo.

Nek već jedanput bude mir i da prevagne ljubav. Nacije tribaju živiti u miru.

– Fala vam na razgovoru i čestitam vam na vašem nadolazećem rođendan.

– Fala i tebi i sve ti najbolje želim.

Živko Gorjanac

U razdoblju došašća

Hrvati u Kaniži već se godinama skupa pripremaju za Božić, organiziraju zajedničke molitve na hrvatskom jeziku, razgovaraju o tome tko i kako se priprema na Božić, uče božićne pjesme te imaju niz zajedničkih aktivnosti. Već po običaju, pred prvom nedjeljom došašća, 24. studenog, u uredu Hrvatske manjinske samouprave sastali su se roditelji i djeca, članovi mješovitog zbora Hrvata iz Kaniže te izrađivali adventske vijence.

Prijašnjih godina na izradbu adventskih vijenaca su stizali cvjećari iz čakovečke gospodarske srednje škole, koji su dali ideje, pomogli u izradbi božićnog aranžmana. Ove su godine kaniški Hrvati odlučili sami praviti adventske vijence na temelju stečenog iskustva. Omiljene su bile prirodne boje, sušeno voće, borova grana i zlatne vrpce, pozlaćeni uresi.

Marija Vargović, predsjednica Hrvatske samouprave Kaniže, najviše se radovala što su se u izradbu vijenaca uključili roditelji one djece koja pohađaju hrvatsku skupinu u Dječjem vrtiću Rozgonyieve ulice, i na taj način postupno se uključuju u programe Samouprave. Za vrijeme došašća, hrvatski će se vjernici sastati da razmjenjuju razne recepte, kako bi pripremili blagdansku večeru, a 4. prosinca u kaniškoj gornjoj crkvi u suradnji s Hrvatskom manjinskom samoupravom Zalske županije će organizirati Adventski koncert na kojem će sudjelovati zborovi iz hrvatskih pomorskih naselja.

Beta

Izradba adventskih vijenaca u kaniškom uredu

U Birjanu...

U subotu, 12. studenoga, s početkom u 9 sati govorila se misa na hrvatskom jeziku u birjanskoj katoličkoj crkvi, koju je predvodio vlč. Ilija Ćuzdi iz Olasa. Misa je bila posvećena godišnjici utemeljenja tamošnje Hrvatske plesne skupine i šokačkim Hrvatima koji su dragovoljno pomagali rad tamošnje Hrvatske samouprave, kaže zastupnica Milica Murinji Sörös dodajući uime Samouprave kako se očekuje daljnja zajednička suradnja za dobrobit Hrvata u Birjanu.

Santovo

Adventske svečanosti

Počelo je došašće, vrijeme pripreve za Božić i početak nove liturgijske godine. Četiri nedjelje koje prethode blagdanu Božića čuvaju spomen na četiri tisućljeća koliko je, po Bibliji, prošlo od stvaranja svijeta do Kristova dolaska. Prvi put se obilježava od 4. stoljeća na Istoku, a od 7. stoljeća ustaljuje se i na Zapadu.

U organizaciji mjesne samouprave, treću godinu zaredom, u Santovu se priređuju adventske svečanosti na središnjem seoskom trgu, svake nedjelje paljenjem svijeća na velikom adventskom vijencu. Prve nedjelje došašća, 27. studenog, uz prigodne riječi prvu svijeću upalio je načelnik sela József Feigl, a svečanost je uljepšana pjevanjem hrvatskih i mađarskih adventskih pjesama, koje su izveli polaznici hrvatskog vjeronauka.

Druge nedjelje došašća, 11. prosinca, kada se priređuje i doček Svetog Nikole, svijeću će upaliti župnik Imre Polyák, biskupski povjerenik kalačko-kečkemetskog nadbiskupa za narodnosti, treće nedjelje, 17. prosinca, baptistička zajednica, a četvrte, 18. prosinca, betlehemari

dvojezičnim prikazom pastirske igre, starog običaja čestitanja i radoznog najavljanja Isusova rođenja, na hrvatskom i mađarskom jeziku.

S. B.

Sve je više bajskih Hrvata na adventskim hrvatskim zornicama

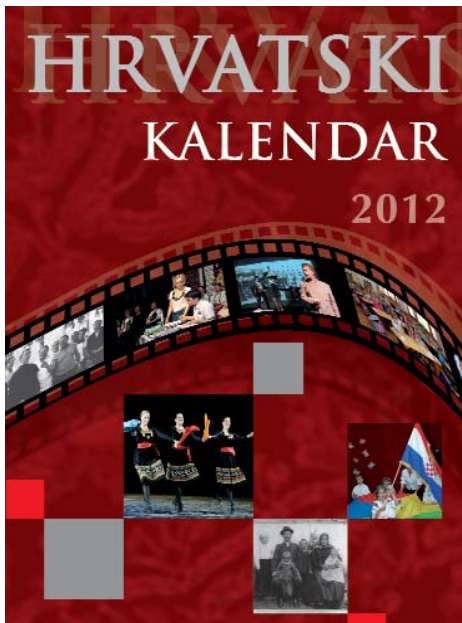
Kako je danas veličanstveno bilo na jutarnjoj hrvatskoj zornici u bajskoj hrvatskoj crkvi Sv. Antuna Padovanskog, vidjeti da smo se u lijepom broju okupili mi, bajski Hrvati, inače došljaci iz Gare, Kačmara, Sentivana, Čavolja, Dušnoka, Bačina, Santova i neka mi bude oprošteno ako sam nekoga, nedajbože, izostavio. Zornice nam služi naš župnik, Nijemac, velečasni Matthias Schindler, orguljaš nam je također Nijemac, Joška Werner, koji koliko samo znaju i mogu, svoje odrede na hrvatskom, ili neke tekstove župnik, ako mu je preteško, na mađarskom, a mi, narod/puk odvrćamo sve tekstove na hrvatskom, a tako i pjevamo. Veličanstveno! Tako u došašću, kada zbog naših zornica malo ranije moramo ustati, sjetimo se svojih dragih roditelja koji su nas učili vjeri, koji su nam u baštinu ostavili hrvatski jezik, naš mili, i osjećamo prema njima neizmjernu hvalu. Nećemo ih iznevjeriti. Kao ni naša sela iz kojih potječemo, nego ćemo svima pokazati da nas još ima i bit će nas sve dotle dok se svoje vjere i svojega jezika budemo držali. A jutarnje ustajanje? Kada sam se danas ujutro idući na našu zornicu našao na Trgu Svetog Trojstva na uglu Hotela Dunav i ugledao sijašet svjećica na pročelju Gradske kuće, naše Grašalkovićeve palače, rekao sam u sebi: Bože, hvala Ti za taj prekrasni prizor. Čak i za samo taj jedan današnji jutarnji vrijedno je bilo roditi se. A tek što nas, zahvaljujući Tvojoj ljubavi, čeka nakon naše smrti u raj. Ti si stvarno, kao što u Bibliji i piše, stvarno Ljubav.

Živko Gorjanac

KATOLJ – Mala zajednica katoljskih šokačkih Hrvata, pomoću Hrvatske manjinske samouprave, proslavila je tiho i skromno svoje proštenje (kermes), Svetu Katu, 26. studenoga 2011. s misom na hrvatskom jeziku. Misu je predvodio Franjo Pavleковиć, a pjevao je Ženski pjevački zbor „August Šenoa”. Nakon mise pjevačice Zbora otpjevale su još nekoliko marijanskih pjesama kako bi uljepšale ovaj dan, a organizatori su se pobrinuli da svi koji su bili na misi, budu ugošćeni izvrsnim kolačima, toplim čajem i kuhanim vinom.

KAČMAR – Hrvatska manjinska samouprava sela Kačmara 10. prosinca priređuje svečanost povodom Materica i Očeva, blagdana bunjevačkih majka i očeva. Misno slavlje na hrvatskom jeziku, s početkom u 15 sati, predvodit će Franjo Ivanković, župnik iz Tavankuta, a suslužiti će kačmarski župnik Ferenc Nyíró. Nakon mise, već po običaju, slijedi polaganje vijenca kod spomenika Ivana Petreša u središtu naselja, a zatim prigodni kulturni program i druženje na zajedničkoj večeri u gostionici „Sarak”.

Hrvatski kalendar 2012 u svaku hrvatsku kuću! Naručite što prije Hrvatski kalendar za 2012. godinu po cijeni od 750 forinti.
Adresa: 1065 Budapest, Nagymező utca 68.
Tel.: +36-1-269-2811;
e-mail: croatica@croatica.hu.

Dječji zidni kalendar za 2012. godinu

Hrvatska državna samouprava izdala je Dječji zidni kalendar za 2012. godinu. Na njemu su objavljeni najbolji radovi XIV. Nagradnoga likovnog natječaja – Croatiade 2011.

Kalendar se može naručiti i kupiti u Uredu HDS-a. E-mail: hksamouprava@chello.hu
Tel.: 1/219-0642. Cijena: 1.000 Ft/kom.

Pozivnica

Hrvatska državna samouprava
srdačno Vas poziva na
Natjecanje
u izlaganju projektnih tema
koje će se održati
8. prosinca 2011. godine,
s početkom u 11.00 sati, u
santovackome domu kulture
(sučelice školi „Ul. Crvene armije)

11.00 SVEČANO OTVORENJE
Pozdravne riječi ravnatelja santovacke škole Jose Šibalina i predsjednika HDS-a Miše Heppa
NATJECANJE OTVARA TAMBURAŠKI SASTAV SANTOVAČKE ŠKOLE I OŠ DRAŠKOVEC
NATJECATELJI:
HOŠ SANTOVO: Marko Dekić: Betlemari
voditeljice: Nada Šišković i Eva Gorjanac Galić
OŠ MARTINCI: Martinačka svadba
voditeljice: Marta Ronta Horvat i Ljubica Kolar Vuković
HRVATSKI VRTIĆ, OŠ, GIMNAZIJA
I UČENIČKI DOM „MK“ PEČUH: Pokladni običaji
Hrvata u južnoj Mađarskoj
voditeljica: Marija Jakšić-Popović
OBRAZOVNI CENTAR „NZ“ KERESTUR:
Moj zavičaj – običaji
voditeljice: Ljubica Doboš Siladi i Erika Rac
OŠ LUKOVIŠĆE: Vuzmeno kolo
voditeljica: Ana Popović Biczak
OŠ FOKTOV I BAČINO: Natikanje paprike
voditeljica: Marija Prodan

PEČUH – U organizaciji Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe te Zaklade Vesna i Zlatko Prica, u Mini galeriji Hrvatskoga kluba 9. prosinca, s početkom u 17 sati, otvara se izložba Zlatka Price «Nepoznati reljefni friz», prigodom 95. godišnjice rođenja ovoga velikog hrvatskog likovnog umjetnika rođenog 1916. godine u Pečuhu. Izložbu će otvoriti pečuški dogradonačelnik Csaba Nagy, a otvaranje će obogatiti nastupom Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe.

Zidni Hrvatski katolički kalendar 2012 u svaku hrvatsku kuću!

Naručite što prije zidni Hrvatski katolički kalendar za 2012. godinu po cijeni od 1000 forinti. Fotografije crkava iz svih krajeva Mađarske. Adresa: 1065 Budapest, Nagymező utca 68. Tel.: +36-1-269-2811;
e-mail: croatica@croatica.hu.

PEČUH – U Galeriji predvorja Hrvatske škole Miroslava Krleže 8. prosinca otvara se izložba fotografija pod nazivom S fotoaparatom kroz Hrvatsku. Izložbu organizira knjižničarka, profesorica Eva Polgar s pomoću profesora Ákosa Kollára, a izloženi su ponajbolji radovi učenika škole, svih dobi, što su ih oni slali na natjecaj koji je raspisala školska knjižnica početkom kalendarske godine.